

Lausunto

25.06.2025

Asia: VN/34692/2024

Lausuntopyyntö toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Velvoitteeseen ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi, velvoitteeseen hakea ensisijaista etuutta ja perusosan alentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

FSS stödjer principen om att primära förmåner ska sökas i första hand och utkomststödet fungerar som en sista stödform. Däremot är det oroväckande att studerande som inte får studiestöd och vars studier av orsak eller annan inte framskrider i förväntad takt uppmanas att anmäla sig som arbetssökande. Detta kan förväntas leda till ökade avbrott i studierna, vilket leder till försämrade möjligheter till sysselsättning och ökad risk för långtidsarbetslöshet.

En 50-procentig sänkning av grunddelen kan ha betydande konsekvenser för försörjningen, särskilt för unga. Om en person till följd av exempelvis psykisk ohälsa inte söker om primära förmåner eller anmäler sig som arbetssökande inom utsatt tid, bestraffas hen hårt ekonomiskt, vilket i vissa fall kan tänkas leda till ökad psykisk ohälsa och skuldsättning. För att undvika detta är det av yttersta vikt att 10 § 7 mom. om tryggandet av ett människovärdigt liv i lag om ändring av lagen om utkomststöd kan tillämpas. Vidare bör unga och studerande i stor utsträckning informeras om förändringen, så att inte en enda ung person blir utsatt för en sänkning av grunddelen på grund av att hen inte visste om de nya skyldigheterna och kraven.

Perusosan suuruuteen liittyvä lausuntopalaute:

FSS stödjer inte förslaget om att skära ned i utkomststödet grunddel. Utkomststödet ligger redan i nuläget på en sådan nivå att stödmottagaren enbart har råd med det mest väsentliga som behövs för att kunna leva ett människovärdigt liv. En sänkning är således inte befogad. Att personer över 18-år som är ensamboende eller bor hos sina föräldrar får den största sänkningen drabbar unga hårdare än andra grupper i samhället. Föräldrarna är inte försörjningsskyldiga för sina myndiga barn, vilket gör en sådan sänkning problematisk och omotiverad. Vidare är majoriteten av unga ensamboende, särskilt då det gäller studerande, och således riktar sig sänkningen orimligt hårt mot denna grupp. Det är även mycket ifrågasättbart att förvärvsinkomstavrdraget på 150€, som är ett incitament för arbete, slopas.

Tiedon saamiseen ja luovuttamiseen liittyvä lausuntopalaute:

-

Kunnan rahoitusosuuden lisäämiseen liittyvä lausuntopalaute:

Tanken bakom förslaget om att höja kommunernas finansieringsandel till 100% för gruppen 18-24 åringar utan familj i en annan ålder är bra. Däremot kommer det inte nödvändigtvis i praktiken att innebära några signifikanta effekter på gruppen eftersom kommunerna i fortsättningen får ersättning genom en ökad statsandel. Kommunerna definieras med andra ord i fortsättningen som heltäckande finansiärer för gruppens utkomststöd, men pengarna kommer sist och slutligen från staten, precis som tidigare.

Asumismenojen tarkentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

De särskilda grunderna som stadgas i 7 a § 3 mom. i lagen om utkomststöd är bra och mycket viktiga.

Vaikutusten arviointiin liittyvä lausuntopalaute:

Eftersom unga är den grupp som berörs mest av förändringen skulle en utförlig bedömning av förändringens konsekvenser för unga på både kort och lång sikt behövas. Dagens unga återspeglar morgondagens samhälle, och således kunde en sådan konsekvensbedömning även tillföra en insikt i hur förändringen påverkar samhället på sikt.

Muu lausuntopalaute:

-

von Kraemer Melina
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf

Blomfelt Simon
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf